



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11248/2023
18.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Предузеће за финансијске услуге и консалтинг „EOS Matrix“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Александар Петковић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Илија Лукић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2701/22 од 29.11.2022. године, у седници одржаној 18.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2701/22 од 29.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 21/22 од 09.08.2022. године, ставом првим изреке, делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Јагодини ИИв 201/19 од 03.09.2019. године којим је тужени, на основу веродостојне исправе - менице серијски број АА 8183704 издате 09.11.2007. године, са доспећем плаћања 30.08.2019. године и клаузулом „без протеста“, обавезан да тужиоцу на име дуга исплати 69.288.775,84 динара (главни дуг и обрачуната камата до 30.08.2019. године), као и законску затезну камату обрачунату на износ главног дуга од 9.998.012,04 динара, почев од 31.08.2019. године до исплате и законску затезну камату на износ главног дуга од 22.000.000,00 динара, почев од 31.08.2019. године до исплате, као и трошкове извршног поступка од 97.500,00 динара. Ставом другим изреке, укинута је у преосталом делу решење о извршењу Основног суда у Јагодини ИИв 201/19 од 03.09.2019. године, преко досуђених 69.288.775,84 динара до тражених 70.448.418,01 динара са законском затезном каматом на ову разлику. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 851.157,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2701/22 од 29.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано је указивање у ревизији на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, у вези чланова 231. и 241. ставови 1. и 2. ЗПП, будући да наведене повреде поступка не представљају ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. ЗПП. Такође, по оцени ревизијског суда, другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све битне жалбене наводе и о њима дао правилне и јасне разлоге које прихвата и овај суд.

Према утврђеном чињеничном стању, између „Привредне банке Београд“ а.д. Београд и „DHV INVESTMENT“ д.о.о. Београд, које заступа директор АА, АА (јемац платац један) и ББ (јемац платац два) закључени су: уговор у овердрафт кредиту бр. 1467/08 од 16.06.2008. године, којим је одобрен кредит од 10.000.000,00 РСД и уговор о краткорочном кредиту за остале намене бр. 1520/08 од 18.06.2008. године, којим је одобрен кредит од 22.000.000,00 динара, да су оба уговора закључена на период од три месеца од дана одобравања/пуштања кредита у течај (период коришћења) и истим је уговорено да банка може испуњење било које обавезе клијента по основу ових уговора и правних послова закључених на основу њих, захтевати било од клијента, било од јемца платца један или јемца платца два или истовремено од клијента као главног дужника или јемаца платца као солидарних дужника. Јемац платац, као солидарни дужник, на име обезбеђења потраживања банке према клијенту, по наведеним уговорима, доставио је банци при закључењу Уговора о овердрафт кредиту број 2082/07 од 07.11.2007. године (који је доспео 01.03.2008. године), шест бланко соло меница са овлашћењима за попуњавање и подношење на наплату, овереним пред надлежним судом, изјаву оверену пред надлежним судом којом се безусловно и неопозиво саглашава да по основу преузете меничне обавезе гарантује банци за сва потраживања према клијенту по основу поменутог уговора, анекса истог који се буде закључио, као и свих будућих правних послова које клијент буде закључио са банком, свом својом покретном и непокретном имовином до коначног намирења свих обавеза клијента.

Утврђено је да је 30.08.2019. године (очигледном грешком у писању наведено је „30.09.2019. године“) поднет предлог за извршење на основу

веродостојне исправе – менице издате 09.11.2007. године, као и да је пре подношења предлога за извршење, „Привредна банка“ а.д. Београд, у стечају, извршном дужнику АА 09.08.2018. године послала допис – опомену пред утужење и покретање наплате из свих расположивих средстава обезбеђења, којим је извршни дужник позван да одмах по пријему опомене, а најкасније у року од 5 дана од дана пријема опомене уплати 70.170.517,16 динара на рачун „Привредне банке“ а.д. Београд, у стечају, а коју опомену је АА примио.

Решењем П.бр. 20/20 од 23.09.2021. године, дозвољено је да пријемник „ABL Solvent“ ДОО ступи у парницу уместо тужиоца „Привредна банка Београд“ а.д. Београд у стечају, а истим решењем је дозвољено да Предузеће за финансијске услуге и консалтинг „EOS MATRIX“ ДОО Београд ступи у парницу уместо „ABL Solvent“ ДОО.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је „Привредна банка Београд“ а.д. Београд у стечају, као поверилац поднела предлог за покретање стечајног поступка 13.05.2011. године над стечајним дужником „DHV INVESTMENTS“ д.о.о. Београд, да су наведена три уговора на основу којих стечајни дужник није измирио обавезу од укупно 70.158.999,81 динара, у коју улази и обавеза из уговора о овердрафт кредиту од 16.06.2008. године и уговора о краткорочном кредиту од 18.06.2008. године, те да је решењем Привредног суда у Београду од 18.10.2011. године отворен стечајни поступак, а решењем од 18.02.2016. године закључен је стечајни поступак над наведеним стечајним дужником. У стечајном поступку уновчена је хипотекована имовина – пословни простор у Ћуприји у улици ... број ..., за укупну продајну цену од 7.748.453,59 динара, којим износом су намирене обавезе по уговорима о кредитима бр. 454/08, 1467/08 и 1520/08 (у износима ближе наведеним у налазу и мишљењу вештака), а у вансудском поступку намирења уновчена је хипотекована имовина – пословни простор трговине бр. 1 у Новом Саду у ... за укупну продајну цену од 14.766.318,00 динара, којим износом су намирене обавезе по уговорима о кредитима бр. 454/08, 1467/08 и 1520/08, те да у вансудском поступку намирења остварена цена износи 77,47% од продајне цене, због чега се није могла применити одредба члана 38. став 2. Закона о хипотеци, да се изврши умањење дуга. Оценом налаза и мишљења вештачења утврђено је да је укупан дуг и то: по првој варијанти, која подразумева обрачун камате закључно са 30.08.2019. године, као дан доспећа наплате предметне менице, износи 69.288.775,84 динара, а по другој варијанти, без обрачуна законске затезне камате, почев од 18.10.2011. године, као дана отварања стечајног поступка над главним дужником, па на даље износи 32.023.452,56 динара. Тужени није имао примедбе на налаз вештака у обрачунском смислу, уз напомену да сматра да исти није подобан за правилно и поуздано утврђивање тачне висине дуга туженог, као јемца, док ново вештачење није предложио.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, применом одредби чланова 997, 1004, 1007. и 1009. Закона о облигационим односима (ЗОО) налазећи да код чињенице да поверилац, односно тужилац своје потраживање према главном дужнику „DHV INVESTMENTS“ ДОО Београд није у потпуности намирио у стечајном поступку, то је тужени обавезан да тужиоцу исплати износе ближе наведене у првостепеној пресуди. Закључили су да је неоснован истакнути приговор застарелости

потраживања, будући да је застарелост главног дуга према уговору о кредиту од 16.06.2008. године почела да тече 17.09.2008. године, а за уговор о кредиту од 18.06.2008. године од 19.09.2008. године, па како је отварањем стечајног поступка над „DHV INVESTMENTS“ ДОО Београд, у смислу одредбе члана 388. ЗОО дошло до прекида застарелости, а да је стечајни поступак закључен 18.10.2016. године, то је застарелост поново почела да тече од 19.10.2016. године, оценивши да како је предлог за извршење (тужба) поднет 30.08.2019. године, то није протекао рок од 10 година, као и да је прекид застаревања према главном дужнику дејствовао и према јемцу, овде туженом.

Врховни суд није везан применом материјалног права на ком је другостепени суд засновао своју одлуку, па налази да је нижестепени суд правилно усвојио тужбени захтев, али не из разлога наведених у нижестепеним одлукама.

Одредбом члана 86. став 2. Закона о стечају, којим је прописано да застарелост потраживања стечајног дужника према његовим дужницима застаје даном покретања стечајног поступка и не тече годину дана од дана отварања стечајног поступка.

Одредбом члана 997. ЗОО, прописано је да се уговором о јемству, јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако овај то не учини. Чланом 1004. став 3. истог закона, прописано је да ако се јемац обавезао као јемац-платац, да одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца, или од обојице истовремено (солидарно јемство). Одредбом члана 1007. став 2. истог закона прописано је да смањење обавезе главног дужника у стечајном поступку или у поступку принудног поравнања не повлачи за собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе.

Сагласно наведеном, поверилац је овлашћен да спор ради остварења потраживања води против главног дужника и јемца-платаца заједно или сваког од њих појединачно. У конкретном случају, из чињеничног утврђења произилази да између „Привредне банке Београд“ а.д. Београд и DHV INVESTMENT“ д.о.о. Београд, које заступа директор АА, АА (јемац платац један) и ББ (јемац платац два) закључени су и то: уговор у овердрафт кредиту бр. 1467/08 од 16.06.2008. године, којим је одобрен кредит од 10.000.000,00 РСД и уговор о краткорочном кредиту за остале намене бр. 1520/08 од 18.06.2008. године, којим је одобрен кредит од 22.000.000,00 динара, да је уговорено да банка може испуњење било које обавезе клијента по основу ових уговора и правних послова закључених на основу њих, захтевати било од клијента, било од јемца платца један или јемца платца два или истовремено од клијента као главног дужника или јемца платца као солидарних дужника; да је јемац платац, као солидарни дужник, на име обезбеђења потраживања банке према клијенту, по наведеним уговорима, доставио банци при закључењу уговора о овердрафт кредиту од 07.11.2007. године (који је доспео 01.03.2008. године), шест бланко соло меница са овлашћењима за попуњавање и подношење на наплату, као и изјаву оверену пред надлежним судом којом се безусловно и неопозиво саглашава да по основу преузете меничне обавезе гарантује банци за сва потраживања према клијенту,

између осталог и по основу свих будућих правних послова које клијент буде закључио са банком, свом својом покретном и непокретном имовином до коначног намирења свих обавеза клијента, да је 30.08.2019. године поднет предлог за извршење на основу веродостојне исправе – менице издате 09.11.2007. године, те да је висина потраживања утврђена оценом налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке на које тужени није имао примедби. По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да како главни дужник није испунио обавезу из наведених уговора о кредиту у року, а код чињеница да потраживање није застарело, у смислу цитиране одредбе члана 86. став 2. Закона о стечају, будући да је дошло до застоја тока застарелости, јер је стечајни поступак отворен 18.10.2011. године, па како је рок застарелости наставио да тече од 19.10.2012. године и да је предлог за извршење (тужба) поднет 30.08.2019. године, то није протекао рок од 10 година, већ је застој застаревања према главном дужнику дејствовао и према јемцу, овде туженом. Имајући у виду наведено, то је тужени као јемац платац у обавези да тужиоцу, као повериоцу (на основу решења П 20/20 од 23.09.2021. године) исплати доспелу обавезу главног дужника из уговора о овердрафт кредиту од 16.06.2008. године и уговора о краткорочном кредиту за остале намене од 18.06.2008. године у смислу цитиране одредбе члана 1004. став 3. ЗОО. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилно је донета одлука о трошковима поступка на основу члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Предмет оцене ревизијског суда нису били наводи у ревизији у којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање јер то није дозвољено према члану 407. став 2. ЗПП.

Како се ревизијом понављају жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић